

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

KULTTUURIALA

Kulttuurialan tutkinnot

Ammatilliset perustutkinnot

- käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto
(2 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)
- audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto
(1 koulutusohjelma/osaamisala)
- kuvallisen ilmaisun perustutkinto
(3 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)
- tanssialan perustutkinto
(1 koulutusohjelma/osaamisala)
- sirkusalan perustutkinto
(1 koulutusohjelma/osaamisala)
- musiikkialan perustutkinto
(3 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)

Ammattitutkinnot

Käsi ja taideteollisuus

- aseseppäkisällin ammattitutkinto
- hopeasepän ammattitutkinto
- kaivertajan ammattitutkinto
- keramiikkakisällin ammattitutkinto
- kiviseppäkisällin ammattitutkinto
- kultaajakisällin ammattitutkinto
- kultasepän ammattitutkinto
- käsityöntekijän ammattitutkinto
- lasinpuhaltajakisällin ammattitutkinto
- luonnontieteellisen alan konservoinnin ammattitutkinto
- maalarin ammattitutkinto
- mallinrakentajakisällin ammattitutkinto
- puusepänanalan ammattitutkinto
- restaurointikisällin ammattitutkinto
- romanikulttuurin ohjaajan ammattitutkinto
- saamenkäsityökisällin ammattitutkinto
- seppäkisällin ammattitutkinto
- sisustusalan ammattitutkinto
- soitinrakentajakisällin ammattitutkinto
- tekstiilialan ammattitutkinto
- vaatetusalan ammattitutkinto
- veneenrakentajan ammattitutkinto
- verhoilijan ammattitutkinto

Viestintä- ja informaatiotieteet

- audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinto
- tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto
- valokuvaajan ammattitutkinto

Teatteri ja tanssi

- teatterialan ammattitutkinto

Musiikki

- rytmimusiikkituotannon ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot

Käsi ja taideteollisuus

- aseseppämestarin erikoisammattitutkinto
- hopeaseppämestarin erikoisammattitutkinto
- kaivertajamestarin erikoisammattitutkinto
- keramiikkamestarin erikoisammattitutkinto
- kiviseppämestarin erikoisammattitutkinto
- kultaajamestarin erikoisammattitutkinto
- kultaseppämestarin erikoisammattitutkinto
- käsityönmestarin erikoisammattitutkinto
- maalarimestarin erikoisammattitutkinto
- lasinpuhaltajamestarin erikoisammattitutkinto
- mallinrakentajamestarin erikoisammattitutkinto
- puusepänanalan erikoisammattitutkinto
- restaurointimestarin erikoisammattitutkinto
- romanikulttuurin ohjaajan erikoisammattitutkinto
- saamenkäsityömestarin erikoisammattitutkinto
- seppämestarin erikoisammattitutkinto
- sisustusalan erikoisammattitutkinto
- soitinrakentajamestarin erikoisammattitutkinto
- tekstiilialan erikoisammattitutkinto
- vaatetusalan erikoisammattitutkinto
- venemestarin erikoisammattitutkinto
- verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto

Viestintä- ja informaatiotieteet

- audiovisuaalisen viestinnän erikoisammattitutkinto
- valokuvaajan erikoisammattitutkinto

Teatteri ja tanssi

- teatterialan erikoisammattitutkinto

Kulttuurialan tutkinnoilla (ammattilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) saavutetaan käsi- ja taideteollisuuden, viestintä- ja informaatiotieteiden, teatteri- ja tanssi-, sirkus- sekä musiikkialojen työtehtävissä tarvittava osaaminen. Kulttuurialalla tuotetaan elämyksiä ja palveluita, jotka lisäävät elämän laatua. Alan osaajille on ominaista esteettinen, visuaalinen ja kulttuuriosaaminen, tuotteiden valmistus ja käden taidot sekä yritystoiminta. Alan työllistäjiä ovat pieni- ja keskisuuri yritystoiminta, alihankintatyö ja alan neuvontajärjestöt. Jonkin verran työpaikkoja on tarjolla palvelualoilla ja teollisuudessa. Alalle syntyy paljon uusia ammattialoja ja työtehtäviä. Kulttuurialan ammattilaisia tarvitaan tulevaisuudessa tekemään työtään perinteisten väylien lisäksi myös jatkuvasti uudistuvassa mediassa. Alalla tyypillisesti työskennellään myös freelancereina tehden työtä usealle työnantajalle lyhytkestoisissa työsuhteissa.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Ammattillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen opiskelijalla on sekä laaja-alainen ammattipätevyys että alan erikoisosaamista. Hänellä on hyvät jatko-opiskeluvalmiudet. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 3 vuotta (120 opintoviikkoa). Tutkinnon osat muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista. Tutkintoon kuuluu pakollisia tutkinnon osia sekä valinnaisia tutkinnon osia, joita voi koota mm. muista ammatillisista tutkinnoista. Lisäksi tutkintoa voi laajentaa yksilöllisesti. Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskellaan lisäksi ammattitaitoa täydentäviä ja vapaasti valittavia tutkinnon osia. Ammatillisen perustutkinnon voi suorittaa 2–4 vuoden aikana riippuen pohjakoulutuksesta ja työkokemuksesta.

Ammattillisen perustutkinnon voi suorittaa ammatillisena peruskoulutuksena tai näyttötutkintona.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja voi halutessaan suorittaa ammatillisesta perustutkinnosta tutkinnon osan tai osia kerrallaan, silloin kun se on työelämään sijoittumisen kannalta tarkoituksenmukaista. Tällöin laaditaan suunnitelma koko perustutkinnon suorittamisesta.

AMMATTI- JA ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Ammattitutkinnoissa tutkinnon suorittaja osoittaa hallitsevansa alan ammattityöntekijältä vaadittavan ammattitaidon. Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan vaativampien työtehtävien hallinta.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista. Tutkinnon perusteissa on määritelty pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tai niiden osien laajuutta ei määritellä opintoviikkoina.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan näyttötutkintoina.

KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUS

Käsi- ja taideteollisuusalan tutkinnoilla (ammattilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) saavutetaan osaaminen moniin erilaisiin tehtäviin, koska alalta valmistuneet toimivat monilla eri ammattialoilla, kuten puuala, vaatetusala, sisustusala, tekstiiliala, restaurointiala, verhoiluala, entisöintiala, ohjaustoiminta, soitinrakennusala, veneenrakennusala, metalliala, aseseppänala, kultaseppänala, lasiala, muinais-tekniikka, saamenkäsityöt, lavasterakentaminen sekä näyttely- ja messurakentaminen.

Alan ammateissa tarvitaan luovuutta ja ongelmanratkaisutaitoja ja kykyä hahmottaa visuaalista ympäristöä. Käsityöläinen osaa suunnitella ja valmistaa käsi- ja taideteollisia tuotteita ja palveluja. Kielitaito ja markkinointiosaaminen auttavat menestymään alalla. Käsityöläisen toiminnassa on tärkeää taloudellisuus, tuottavuus ja asiakaspalvelu.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto

Perustutkinnossa on kaksi koulutusohjelmaa/osaamisalaa: tuotteen suunnittelun ja valmistuksen koulutusohjelma/osaamisala ja ympäristön suunnittelun ja rakentamisen koulutusohjelma/osaamisala.

Tutkintonimike:

- artesaani

Artesaanilla on ammatilliset perusvalmiudet ammattialansa eri tehtäviin sekä jatko-opintoihin. Lisäksi hänellä on erikoistuneempi osaaminen yhdellä ammattialalla kuten esimerkiksi entisöinti-, keramiikka-, kirjansidonta-, kivi-, kultaseppä-, lasi-, lavasterakennus-, metalli-, aseseppä-, puu-, restaurointi-, saamenkäsityö-, sisustus-, soitinrakennus-, tekstiili-, vaatetus-, veneenrakennus- ja verhoiluala.

Työpaikat: Käsi- ja taideteollisuusalan yritykset, oma yritys. Artesaani tekee yhteistyötä lähialoilla, kuten matkailuala, hyvinvointiala, teatteri- ja elokuvatuotannot, media- tai graafinen ala.

AMMATTITUTKINNOT

Aseseppäkisällin ammattitutkinto

Aseseppä valmistaa, korjaa ja huoltaa teknisesti korkealuokkaisia ja viimeistelyjä aseita. Hän tuntee aseiden ja niiden käytön historiaa ja perinteitä sekä alalla käytettävät materiaalit ja työvälineet.

Työpaikat: Aseiden ja niiden osien valmistus, korjaus-, huolto- sekä arviointitehtävät. Aseteollisuus, poliisi, puolustusvoimat, aseliikkeet, oma yritys.

Hopeaseppän ammattitutkinto

Hopeaseppä valmistaa hopeaesineitä. Hän tuntee alan materiaalit, niiden ominaisuudet ja käyttömahdollisuudet sekä jalometallien

tarkastusta ja leimausta koskevan lainsäädännön.

Työpaikat: Alan teollisuus, hopeasepän-verstaat, vähittäis- ja tukkukaupat, oma yritys

Kaivertajan ammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut toimii jalometallialalla kaivertajana. Hän tuntee tyylihistoriaa ja heraldiikkaa, metallien ja jalometallien ominaisuudet ja käytön sekä niiden tarkastusta ja leimausta koskevan lainsäädännön. Lisäksi hän tuntee tekstausta ja typografiaa. Hän osaa kaivertaa käsin ja koneella.

Työpaikat: Tutkinnon suorittanut työskentelee kaivertajana sekä monogrammien, sinettien, sinettileimojen, painolaattojen ja vaakunoiden suunnitteluun, valmistukseen ja korjaukseen liittyvissä tehtävissä alan yrityksissä.

Keramiikkakisällin ammattitutkinto

Keramiikkakisälli suunnittelee ja valmistaa keramiikkatuotteita ja niiden massoja ja lasitteita. Hän käyttää useita keramiikkatekniikoita, kuten dreijaus, kipsimuottien valmistaminen ja valutekniikka. Hänen osaamistaan on myös tuotekehitys ja markkinointi.

Työpaikat: Keramiikka-alan pienteollisuus, keramiikkapajat, ohjaus- ja neuvontatyö, keramiikka-alan vähittäiskauppa, oma yritys.

Kiviseppäkisällin ammattitutkinto

Kiviseppäkisälli valmistaa kivit tuotteita lohkomalla ja leikkaamalla sekä muotoilemalla eri kivilajeja nykyaikaisilla ja perinteisillä tavoilla ja välineillä.

Työpaikat: Kivialan yrityksissä tai itsenäisenä käsityöläisenä mm. seuraavilla aloilla: kaluste- ja sisustussuunnittelu, arkkitehtuuri, ympäristösuunnittelu ja miljöörakentaminen, kuvanveisto ja kuvataide tai korusuunnittelu.

Kultaajakisällin ammattitutkinto

Kultaajakisälli tekee kultauksia ja korjaa sekä entisöi vanhojen esineiden kultauksia. Hän työskentelee kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa. Hän hallitsee väri- ja tyylioppia ja tuntee museoiden käyttämät dokumentointitavat. Hän tuntee taidehistoriaa, kultauksen ja eri uskontokuntien historiaa.

Työpaikat: Kultaus- ja entisöintitehtävissä yksityisissä yrityksissä, museoissa tai seurakunnissa.

Kultasepän ammattitutkinto

Kultaseppä valmistaa kultasepänalan tuotteita. Hän tuntee alan materiaalit, niiden ominaisuudet ja käyttömahdollisuudet sekä jalometallien tarkastusta ja leimausta koskevan lainsäädännön.

Työpaikat: Alan teollisuus, kultasepänliikkeit, oma yritys.

Käsityöntekijän ammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut suunnittelee ja valmistaa käsityöalan tuotteita tai palveluita usein itsenäisenä käsityöyrittäjänä mm. seuraavilla aloilla: taidekehystys, nukenvalmistus, köydenpunonta, korujen valmistus, emalityöt, taidelasin valmistus, huovutus tai kankaan kuviointi. Käsityöntekijä voi tarjota tuotteita, palveluita tai työsuorituksia. Tuotannossa käytetään myös koneita, mutta ei yhtä laajasti kuin massatuotannossa, ja yrityksen tuotesarjat ovat pieniä.

Työpaikat: Käsityöyritykset sekä alan ohjausta ja neuvontaa tarjoavat yritykset, oma yritys.

Lasinpuhaltajakisällin ammattitutkinto

Lasinpuhaltajakisälli valmistaa puhaltamalla lasiesineitä. Hän tuntee valmistusprosessin lasinsulatuksesta valmiin tuotteen tarkastukseen ja jälkikäsittelyyn.

Työpaikat: Käyttö- ja taidelaseollisuus.

Luonnontieteellisen alan konservoinnin ammattitutkinto

Luonnontieteellisen alan konservoiija konservoi tieteellisesti ja taiteellisesti korkealuokkaisia ja luonnonmukaisia nisäkkäitä, kaloja, matelijoita ja sammakkoeläimiä ja rakentaa niiden elinympäristöjä. Hän preparoi kasveja, sieniä, hyönteisiä ja selkärangattomia. Hän suunnittelee ja toteuttaa luonnontieteellisen alan näyttelyitä.

Työpaikat: Luonnontieteelliset museot, oma yritys. Työtehtävinä eläinten konservointi, kasvien preparointi sekä alan näyttelyiden

ja kokoelmien rakentaminen, suunnittelu, uusiminen, kartoitus ja ylläpito.

Maalarin ammattitutkinto

Maalari tekee ammattilaisen tarkkuudella suuntautumisensa mukaisesti uudisrakennus- tai korjausrakennusmaalausta tai julkisivujen korjausta ja maalausta. Hän tapetoi, ruisku-maalaa, tekee lattian pinnoitusta, tasoitetöitä, koristekuviointia, asentaa vedeneristyksiä, rappaa ja kunnostaa julkisivuja sekä tekee maalarin laatoitus-, matto- ja entisöintitöitä.

Työpaikat: Maalaus- ja pintakäsittelyalan yritykset, teollisuuslaitosten vastaavien töiden yksiköt, oma yritys.

Mallinrakentajakisällin ammattitutkinto

Mallinrakentajakisälli tekee erilaisilla tekniikoilla ja menetelmillä pienoismalleja, joilla hän hahmottaa kolmiulotteisia muotoja, kappaleita ja tiloja sekä näiden keskinäisiä suhteita, liikkeitä ja muutoksia.

Työpaikat: Teollisuus, muotoilu- ja arkkitehtuuritoimistot, museot, tutkimuslaitokset, teatteri, oma yritys.

Puusepänanalan ammattitutkinto

Tutkinnon suorittaja tuntee puusepänanalan tuotteen valmistusprosessin. Hän voi erikoistua jollekin mm. seuraavista aloista: koristeveisto, intarsia, sorvaus, taidekehitys, puusepänanalan tuotteiden korjaaminen ja entisöinti, puusepänanalan tuotteen valmistus, puusepänanalan terä- ja laitehuolto.

Työpaikat: Puusepään- tai huonekaluteollisuus, alan vähittäis- ja tukkukaupat, oma yritys.

Restaurointikisällin ammattitutkinto

Restaurointikisälli restauroi rakennuksia tai niiden osia perinteisiä työtapoja ja soveltuvien osin uusia työmenetelmiä käyttäen. Restaurioijakisälli valitsee jonkin seuraavista vaihtoehdoista: puurakenteiden, kivirakenteiden, pintakäsittelyn tai metallirakenteiden restaurointi. Ennen varsinaista restaurointi-

työtä hän hankkii tietoa kohteesta, sen iästä ja kulttuurihistoriallisesta arvosta, tunnistaa kohteen vauriot, päättelee niiden syyt, tekee ehdotuksia korjaustavoista ja dokumentoi kohteen. Hän toimii yhteistyössä suunnittelijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Työpaikat: Restaurointialan yritykset, oma yritys. Asiakkaina mm. seurakunnat, kunnat, museot tai yksityiset henkilöt.

Romanikulttuurin ohjaajan ammattitutkinto

Romanikulttuurin ohjaaja tuntee romaniyhteisön keskeiset arvot, tavat, kulttuuriperinteen ja historian sekä tiedostaa niiden merkityksen romaneille ja omassa työssään. Työn tärkeä lähtökohta on romanien yhteiskunnallisen osallisuuden ja integraation lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen. Hän tuntee pääpiirteittäin eri palvelusektoreita ja ohjaa asiakkaita niiden käyttöön romanikulttuurin tuntemusta soveltaen. Hän toimii asiakasystävällisesti, yhteistyökykyisesti ja vaitiolovelvoitteita noudattaen.

Työpaikat: Asiantuntija- ja viranomaistyö, valtionhallinto, kunnat, romanijärjestöt, verkostoituneet yhteisöt, moniammatilliset työryhmät, romanikulttuurin esittämisen ja tuotantoproduktiot. Lähiyhteistyötä mm. lähihoitajien, lasten ohjaajien, nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajien, koulunkäyntiavustajien, käsityöläisten tai hevosten valmentajien kanssa.

Saamenkäsityökisällin ammattitutkinto

Tutkinnon suorituskieli on saame. Saamenkäsityökisälli tuntee saamenkäsityön eli duodjin perinteet ja merkityksen saamenkulttuurissa. Hän voi suuntautua vaatetukseen (saamenpuku ja asusteet, nahka- tai turkistuote, tiuhta- ja punontatyö, erityistekniikat ja kudontatyö) tai esineiden valmistukseen (pahkatyö, puutyö, luu- ja sarvityö, jalometallityö, juurityö, työvälineet ja kuljetusvälineet). Saamenkäsityökisälli suunnittelee ja valmistaa sekä perinteisten että uusien mallien mukaisia tuotteita.

Työpaikat: Saamenkäsitöiden suunnittelu-, valmistus-, neuvonta-, myynti- ja markkinoityritykset, oma yritys.

Seppäkisällin ammattitutkinto

Seppäkisälli voi erikoistua sepäksi tai puukkosepäksi. Seppä valmistaa takomalla tuotteita ja työskentelyssä vaadittavia työkaluja. Puukkoseppä takoo puukon ja valmistaa tupen ja siihen liittyvät pienimuotoiset puu- ja nahkatyöt.

Työpaikat: Sepänpajat ja -verstaat, ohjaus ja neuvontatyö, oma yritys.

Sisustusalan ammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut on erikoistunut yhteen seuraavista sisustusalan kohteista: sisustus- ja huonekalutekstiilit, sisustusrakentaminen, laivasisustusasennus tai kalusteet. Hän tuntee tilan ja valaistuksen vaikutukset sisustuksessa ja on perehtynyt materiaali- ja kalustetyyppeihin. Hän tuntee rakennus- ja

sisustusperinnettä. Hän osaa tulkita ja laatia rakennuspiirustuksia.

Työpaikat: Työtehtävät liittyvät sisustus- ja huonekalutekstiileihin, sisustusrakentamiseen, laivasisustamiseen, kalusteisiin, stailaamiseen tai sisustusmyyntityöhön yhteistyössä muiden alan ammattilaisten ja sisustussuunnittelijoiden kanssa. Vähittäis- ja tukkukaupat, oma yritys.

Soitinrakentajakisällin ammattitutkinto

Soitinrakentajakisälli valmistaa, korjaa, säätää tai huoltaa näppäily- ja jousisoittimia sekä harmonikkoja.

Työpaikat: Soitinrakennusyrietykset, oma yritys.

Tekstiilialan ammattitutkinto

Käsi- ja taideteollisen tekstiilin valmistaja suunnittelee ja valmistaa monipuolisesti tekstiilialan tuotteita, palveluja tai työsuorituksia. Yrityksen tuotesarjat ovat melko pieniä. Tuotteen viimeistelyssä käsityön osuus on merkittävä. Tutkinnon suorittanut osoittaa osaamisensa jollain tietyllä, rajatulla ammatti-alalla. Näitä voivat olla mm. kankaan kuviointi, huovutus, neuleiden valmistus, kudonta, tekstiilituotteen valmistamisen ohjaus ja tekstiilialan palvelujen tarjoaminen.

Työpaikat: Tekstiilituotteiden tai -palvelujen suunnittelu ja valmistus yhteistyössä mm. matkailualan, hyvinvoinnin, museoiden, teattereiden ja muiden käsityöläisten kanssa, ohjaus- ja neuvontatyö, alan myymälät, oma yritys.

Vaatetusalan ammattitutkinto

Kaavoittajakisälli kaavoittaa ja kuosittelee vaatteita. Mekaanikkokisälli kokoaa, asentaa, korjaa, huoltaa ja säätää alan koneita ja laitteita. Modistikisälli suunnittelee, kaavoittaa ja valmistaa asusteita kuten päähineitä ja somisteita arkeen ja juhlaan. Neuleenvalmistajakisälli suunnittelee, kaavoittaa ja valmistaa neuletuotteita neulekoneilla. Ompelijakisälli suunnittelee, kaavoittaa ja ompelee vaatteita naisille, miehille ja lapsille sekä sisustus- ja muita ommeltavia tuotteita arkeen ja juhlaan. Vaatturikisälli suunnittelee, kaavoittaa ja valmistaa vaatturin tavoin lähinnä miesten pukuja, mutta myös naisten jakkupukuja tai esim. hääpukuja tilaustyönä yksittäisille asiakkaille, teatteri- ja elokuvatuotantoihin, arkeen ja juhlaan.

Työpaikat: Vaatetusalan pienteollisuus, teatteri- ja elokuvatuotannot, vaatetusalan myyntityö, tapahtuma- ja elämystuotanto, ohjaus- ja neuvontatyö, oma yritys.

Veneenrakentajan ammattitutkinto

Veneenrakentaja käyttää puuta, lujitemuovia ja metallia tai muita materiaaleja, puolivalmisteita ja liimoja veneenrakennuksessa.

Työpaikat: Veneiden valmistukseen, huoltoon ja korjaukseen liittyvät tehtävät veneveistämöissä, oma yritys.

Verhoilijan ammattitutkinto

Verhoilija erikoistuu teollisten tuotteiden verhoiluun tai perinteisin menetelmin tapahtuvaan yksittäisten tuotteiden verhoiluun. Verhoiltavana voi olla mm. ajoneuvojen ja

laivojen sisätilat sekä huonekalut. Verhoilijan työhön kuuluu verhoiltavien tuotteiden runkorakenteiden ja pintakäsittelyn korjaus.

Työpaikat: Verhoomot, huonekaluteollisuus, ajoneuvo- ja laivateollisuus, ohjaus- ja neuvontatyö, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Aseseppämestarin erikoisammattitutkinto

Aseseppämestari suunnittelee ja valmistaa aseita. Hän tuntee alansa tuotekehitysprosessin eri työvaiheineen ja menetelmineen. Hän hallitsee aseiden muotoilun sekä laatii aseiden rakennusta varten työpiirustuksia ja erilaisia esityskuvia. Hän toimii esimiehenä tai itsenäisenä yrittäjänä.

Työpaikat: Aseiden ja niiden osien tuotekehitys-, suunnittelu-, valmistus-, korjaus-, huolto- sekä arviointitehtävät, johto- tai työnjohtotehtävät. Aseteollisuus, poliisi, puolustusvoimat, aseliikkeet, oma yritys.

Hopeaseppämestarin erikoisammattitutkinto

Hopeaseppämestari suunnittelee, valmistaa ja markkinoi korkeatasoisia hopeaesineitä valitsemallaan erikoistumisalalla. Hän tuntee alan historiaa ja hyödyntää työssään eri kulttuurien ja aikakausien tyylejä, kuvataiteita, muotia ja tapakulttuuria.

Työpaikat: Hopeaesineitä valmistavat, korjaavat, myyvät ja markkinoivat yritykset, oma yritys.

Kaivertajamestarin erikoisammattitutkinto

Kaivertajamestari suunnittelee ja muotoilee kaiverrustyönsä. Hän piirtää, valokuvaa, dokumentoi, tekee hahmomalleja ja prototyyppejä. Hän hyödyntää työssään eri kulttuurien ja aikakausien tyylejä ja tyylihistoriaa sekä kaiverrusalan yhteyksiä kuvataiteisiin, graafisen alan historiaan ja tapakulttuuriin.

Työpaikat: Monogrammeja, sinettejä, sinetileimoja, painolaattoja ja vaakunoita suunnittelevat, valmistavat ja korjaavat yritykset, oma yritys.

Keramiikkamestarin erikoisammattitutkinto

Keramiikkamestari suunnittelee ja valmistaa pienteollisia tai käsityönä tehtyjä keramiikkatuotteita ja niiden massoja ja lasitteita. Hän erikoistuu keramiikka-alan tuotekehitykseen, tuotantotekniikkaan tai studiotyöhön. Hän toimii myös esimiehenä tai työnjohtajana.

Työpaikat: Keramiikkateollisuuden vaativat ammattitehtävät, keramiikkapajat, alan myyntityö, oma yritys.

Kiviseppämestarin erikoisammattitutkinto

Käsi- ja taideteollisuusosalalla työskentelevä kiviseppämestari suunnittelee ja valmistaa yksittäisiä kivialan tuotteita tai pieniä sarjattöitä. Hän on perehtynyt esinesuunnitteluun ja valmistukseen, kaluste- ja sisustussuunnitteluun, arkkitehtuuriin, ympäristösuunnitteluun ja miljöörakentamiseen, kuvanveistoon ja kuvataiteeseen tai korusuunnitteluun.

Työpaikat: Pienteollisuudessa kivialan yritykset, oma yritys.

Kultaajamestarin erikoisammattitutkinto

Kultaajamestari tekee kultauksia ja korjaa sekä entisöi vanhojen esineiden kultauksia. Hän tekee kunto- ja vauriokartoituksia sekä laatii korjaussuunnitelmia. Hän tuntee taidehistoriaa sekä kultauksen ja eri uskontokuntien historiaa. Hän osaa suunnitella, organisoida ja johtaa työtä sekä toimia työnopastajana.

Työpaikat: Kultaus- ja entisöintitehtäviä tekevät yritykset, taidemuseot, seurakunnat, oma yritys.

Kultaseppämestarin erikoisammattitutkinto

Kultaseppämestarin työn suunnittelussa ja valmistuksessa korostuvat muotoilu ja kuvallinen ilmaisu. Hän osaa suunnitella, organisoida ja johtaa työtä, dokumentoida ja markkinoida tuotteitaan sekä toimia esimiehenä ja yrittäjänä.

Työpaikat: Kultaseppämestarin, jalokivi-istuttajan, ateljeekultaseppän tai mallikultaseppän tehtävät alan teollisuudessa, oma yritys.

Käsityömestarin erikoisammattitutkinto

Käsityömestari osaa tuotteistaa ja valmistaa laadukkaita tuotteita, palveluja tai työsuorituksia. Hän osaa johtaa yritystä tai käsityöprojektia. Käsityömestari osaa tehdä käsityötä ammattimaisesti ja kannattavasti ammatinharjoittajana yrittäjänä tai käsityöyri-

tyksen työntekijänä. Hän käyttää työskennellessään koneita, mutta ei yhtä laajasti kuin massatuotannossa, ja yrityksen tuotesarjat ovat melko pieniä.

Työpaikat: Oma yritys, käsityöyritykset, ohjaus- ja neuvontapalvelut.

Lasinpuhaltajamestarin erikoisammattitutkinto

Lasinpuhaltajamestari suunnittelee, valmistaa ja markkinoi käsiteollisia ja teollisia lasinpuhallustekniikalla valmistettuja tuotteita.

Työpaikat: Käyttö- ja taidelasiteollisuus.

Maalarimestarin erikoisammattitutkinto

Maalarimestari suunnittelee, toteuttaa, ohjaa ja valvoo rakennusmaalaustöitä. Hän hallitsee työn organisoinnin ja johtamisen, kustannuslaskennan ja toiminnan suunnittelun tai hän on erikoistunut tekemään huonekalujen entisöintiä, rakennusten entisöintimaalauksia, koristemaalauksia tai kipsitöitä.

Työpaikat: Maalausurakointiliikkeet, teatteri- ja elokuvatuotannot, oma yritys.

Mallinrakentajamestarin erikoisammattitutkinto

Mallinrakentajamestari tekee erilaisilla tekniikoilla ja menetelmillä pienoismalleja, joilla hän hahmottaa kolmiulotteisia muotoja, kappaleita ja tiloja sekä näiden keskinäisiä suhteita, liikkeitä ja muutoksia. Hän on erikoistunut tuotekehitysprosessiin tai yrittäjyyteen. Hän toimii myös esimiehenä ja työnohjaajana.

Työpaikat: Teollisuus, muotoilu- ja arkki-

tehtuuritoimistot, museot, tutkimuslaitokset, teatteri, oma yritys.

Puusepäntöalan erikoisammattitutkinto

Käsi- ja taideteollisuusalan erikoistunut puuseppämestari hallitsee laaja-alaisesti puuseppäalan materiaalit ja pystyy suunnittelemaan ja valmistamaan monipuolisesti vaativia alan tuotteita. Hän toimii myös esimiehenä ja työnohjaajana.

Työpaikat: puusepänverstaat, puusepän- ja huonekaluteollisuus, oma yritys, ohjaus- ja neuvontatyö.

Restauroidin erikoisammattitutkinto

Restauroidin mestari restauroi puurakenteita, kivirakenteita, metallirakenteita ja pintakäsittelyä. Hän tekee tarvittavat vauriokorjaukset ja dokumentoinnit ja osaa tulkita piirustuksia ja muita kohteen asiakirjoja. Hän toimii yhteistyössä suunnittelijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Työpaikat: Vaativia restauroidintöitä ja teknistä neuvontaa tarjoavat yritykset, oma yritys. Asiakkaina mm. seurakunnat, kunnat, museot tai yksityiset henkilöt.

Romanikulttuurin ohjaajan erikoisammattitutkinto

Romanikulttuurin ohjaaja toimii avustajana ja tulkkina valtaväestön ja romaneitten välillä. Hän hallitsee yhteiskuntavaikuttamisen taidot, tuntee laajasti romanikulttuuria ja pyrkii edistämään romanien asemaa ja osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Hän pystyy

toimimaan romaniasiakkaiden, muista kulttuureista tulevien henkilöiden, viranomaisien ja eri ammattiryhmien edustajien kanssa. Tutkinnon suorittanut henkilö voi erikoistua romanikieleen, kansainväliseen romanitoimintaan tai oman tuotannon tuottamiseen.

Työpaikat: Julkisen hallinnon organisaatiot, kulttuuri- ja hanketoiminta, romanijärjestöt.

Saamenkäsityömestarin erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorituskieli on saame. Saamenkäsityömestari hallitsee laajasti saamenkäsityötuotteiden eli duodjin suunnittelun ja valmistuksen. Hän tuntee duodjin arvot, perinteen ja kulttuurisen merkityksen. Hän kykenee toimimaan alan perehdyttäjänä.

Työpaikat: Saamenkäsityötuotteiden suunnittelu-, valmistus-, neuvonta- ja markkinointiyritykset, oma yritys.

Seppämestarin erikoisammattitutkinto

Seppämestari erikoistuu seppämestariksi tai puukkoseppämestariksi. Hän takoo korkeatasoisia käyttö- ja taide-esineitä. Hän osaa suunnitella tuotannon ja tuotteet sekä dokumentoida ja markkinoida niitä.

Työpaikat: Sepänpajat ja -verstaat, ohjaus ja neuvonta, oma yritys.

Sisustusalan erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut osaa suunnitella, hinnoitella, johtaa ja toteuttaa sisustusprojekteja. Hän erikoistuu yhteen seuraavista: sisustus- ja huonekalutekstiilit, sisustusrakentaminen, sisäpintakäsittelyt, kalusteet tai laivasisustus-asennus.

Työpaikat: Sisustusalan yritykset, myynti- ja markkinointitehtävät, oma yritys.

Soitinrakentajamestarin erikoisammattitutkinto

Soitinrakentajamestari suunnittelee, rakentaa, korjaa ja huoltaa näppäily- ja jousisoittimia sekä harmonikkoja. Hän työskentelee alansa työnjohto- ja esimiestehtävissä.

Työpaikat: Soitinrakennusyritykset, oma yritys.

Tekstiilialan erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut suunnittelee ja valmistaa, asentaa, hoitaa ja huoltaa monipuolisesti tekstiili- ja sisustusalan tuotteita. Tekstiilituotteen valmistus on käsityövaltaista työtä, jossa hyvän materiaalituntemuksen lisäksi vaaditaan kädentaitoja sekä esteettistä, visuaalista ja kulttuuriosaamista.

Työpaikat: Käsi- ja taideteollisuusala, ohjaus- ja neuvontapalvelut, myynti- ja markkinointitehtävät, oma yritys.

Vaatetusalan erikoisammattitutkinto

Mallimestari mitoittaa, kaavoittaa, muotoilee, sovittaa ja sarjoo vaatteita käsin ja tietokoneella. Mekaanikkomestari huoltaa vaatetusteollisuudessa koneita ja laitteita sekä tekee

laitehankintoja. Modistimestari valmistaa päähineitä, muita asusteita ja somisteita arkeen ja juhlaan. Neulemestari suunnittelee, valmistaa ja markkinoi neuletuotteita ja -mallistoja. Ompelijamestari suunnittelee, kaavoittaa ja ompelee vaatteita ja mallistokokonaisuuksia erilaisille asiakasryhmille. Pukeutumisneuvoja auttaa asiakasta löytämään sopivia vaatteita ja asukokonaisuuksia haastaviin käyttötarkoituksiin ja tilaisuuksiin. Vaatetusalan huippuosaja tuntee oman ammattialansa kangas-, lanka- ja lisätarvikemateriaalit sekä niiden käyttöominaisuudet. Hän laatii tuotteille hoito-ohjeet. Hän toimii taitavasti asiakkaiden kanssa. Hän seuraa muotia tiedostaen laadun ja ajattomuuden merkityksen pitkäikäisissä tuotteissa.

Työpaikat: Studio-ompeleimot, vaaturiliik- keet, teatteri- ja elokuvatuotannot, malliompeleimot vaatetusteollisuudessa, elämys- ja teematapahtumat, vähittäismyynti, alihankinta, työnjohto- ja esimiestehtävät, oma yritys.

Venemestarin erikoisammattitutkinto

Venemestari suunnittelee, rakentaa, huoltaa ja korjaa puu-, lujitemuovi- tai metalliveneitä. Hän toimii venemestarina esimies- tai työnjohtotehtävissä tai itsenäisenä yrittäjänä.

Työpaikat: Veneveistämöt, veneenrakennus- yritykset, työnjohtotehtävät, oma yritys.

Verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto

Verhoilijamestari erikoistuu teollisten tuotteiden verhoiluun tai perinteisin menetelmin tapahtuvaan yksittäisten tuotteiden verhoiluun. Verhoiltavana voivat olla ajoneuvojen ja laivojen sisätilat sekä huonekalut. Verhoilijan työhön kuuluu verhoiltavien tuotteiden runkorakenteiden ja pintakäsittelyn korjaus. Verhoilijamestari toimii usein esimiehenä tai työnohjaajana.

Työpaikat: Verhoomot, huonekaluteollisuus, ajoneuvo- ja laivateollisuus, esimiestehtävät, ohjaus- ja neuvontatyö, oma yritys.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Ammatillisista perustutkinnoista sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Luonteva jatko-opintoväylä esim. ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on arteminin, muotoilijan tai konservattorein ammattikorkeakoulututkinnot. Aalto-yliopiston Taide-teollisessa korkeakoulussa tai Lapin yliopistossa voi suorittaa esimerkiksi taiteen kandidaatin tai taiteen maisterin tutkinnot. Ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot antavat jatkokoulutusmahdollisuuden ammatillisen opettajan työtehtäviin. Tekniikan kandidaatin, diplomi-insinöörin tai arkkitehdin tutkintoja voi suorittaa teknillisissä korkeakouluissa ja yliopistoissa.

VIESTINTÄ- JA INFORMAATIO-TIETEET

Viestintä- ja informaatiotieteiden tutkinnoilla saavutetaan audiovisuaalisen alan viestintätehtävissä sekä graafisen suunnittelun, kuva- ja mediataiteen tai valokuvauksen työtehtävissä tarvittava osaaminen. Työtehtävistä suoriutuminen ja niissä menestyminen edellyttävät teknisen perusosaamisen ja ”taiteellisen silmän” lisäksi luovuutta, yhteistyökykyä, asiakaslähtöisyyttä sekä tyyli- ja laatutietoutta.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto

Perustutkinnossa on yksi koulutusohjelma/osaamisala.

Tutkintonimike:

- media-assistentti

Tutkinnon suorittanut tuntee viestintäalaa. Teknisen tietotaidon lisäksi hän hyödyntää esteettistä ja kulttuurista perusnäkemystä työssään. Hän toimii asiakaslähtöisesti pääosin sähköisessä toimintaympäristössä ja hyödyntää englannin kielen osaamista työtehtävissään. Tutkinnon suorittanut työskentelee audiovisuaalisten viestintätuotteiden suunnitteluun, valmistamiseen, tuottamiseen ja markkinointiin liittyvissä assistenttitason tehtävissä.

Työpaikat: Viestintäalan yritykset, lehtitalot, oma yritys.

Kuvallisen ilmaisun perustutkinto

Perustutkinnossa on kolme koulutusohjelmaa/osaamisalaa.

Tutkintonimike:

- kuva-artsaani

Kuva-artsaani suunnittelee työnsä ja aika- taulunsa. Hän tekee ammattialansa materiaali- ja kustannuslaskelmia sekä esittelee ja arvioi omaa työtään. Kuva-artsaani noudattaa ja ylläpitää turvallisia työmenetelmiä ja työtapoja sekä oikeaa asennetta arvostavaa työturvallisuuskulttuuria, joka sisältää työturvallisuutta sekä terveyttä ja työkykyä edistävän toiminnan. Kuva-artsaani käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa.

Graafisen suunnittelun koulutusohjelma/ osaamisala

Tutkinnon suorittanut työskentelee julkaisu- grafiikan, näyttely- ja pakkaussuunnittelun, mainosgrafiikan, ympäristö- ja yhteisöviestinnän sekä digitaalisen graafisen suunnittelun tehtävissä. Hän käyttää valitsemiaan graafisen suunnittelun ammattialan keskeisiä työtapoja, -menetelmiä sekä ohjelmia laajasti ja monipuolisesti. Hän toimii luovasti, yhteistyökykyisesti, asiakaslähtöisesti sekä tyyli- ja laatu- tietoisesti.

Työpaikat: Eri alojen yritykset ja niiden viestintä- ja markkinointiosastot, viestintäalan yritykset, mainostoimistot, lehtitalot, oma yritys.

Kuva- ja mediataiteen koulutusohjelma/ osaamisala

Tutkinnon suorittanut työskentelee maala- ustaiteen, kuvanveiston, taidegrafiikan sekä uusien kuva- ja mediataiteen ilmaisumuotojen parissa. Hän tuntee kuva- ja mediataiteen materiaaleja sekä työtapoja ja erikoistuu valitsemiinsa tehtäviin. Hän toimii luovasti, yhteistyökykyisesti, asiakaslähtöisesti sekä laatu- tietoisesti.

Työpaikat: Taidealan galleriat, oma yritys.

Valokuvauksen koulutusohjelma/osaamisala

Tutkinnon suorittanut työskentelee valokuvaukseen liittyvissä tehtävissä. Hän tuntee laajasti valokuvauksen osa-alueita sekä työtapoja ja käyttää monipuolisesti valitsemiaan työtapoja sekä -menetelmiä. Hän toimii luovasti, yhteistyökykyisesti, asiakaslähtöisesti ja laatumietoisesti. Hän toimii työssään kustannustietoisesti ja taloudellisesti kestävästä kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Työpaikat: Viestintäalan yritykset, mainostoimistot, lehtitalot, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Viestintä- ja informaatiotieteiden ammattitutkintoja ovat audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinto ja valokuvaajan ammattitutkinto.

Audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinto

Audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinnon suorittanut työskentelee AV-tuotannossa itsenäisesti työryhmän jäsenenä tilaaja- ja asiakaslähtöisissä tehtävissä, osin englannin kielellä.

Editoinnin osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee kuvan ja äänen jälkikäsittelytehtävissä esimerkiksi editoijana, offline- tai online-leikkaajana.

Työpaikat: AV-jälkituotantoyhtiöt, televisioyhtiöt, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Julkaisugrafiikan osaamisalalta tutkinnon suorittanut osallistuu graafisen ilmiön suunnitteluun ja toteuttamiseen joko visuaalisena tai toteuttavana ammattihenkilönä.

Työpaikat: Mainostoimistot, sähköisen tai painetun viestinnän yritykset ja yhteisöt, lehtitalot, kustantamot, elokuva-, televisio- tai monimediayritykset, yritysten tai yhteisöjen viestintäosastot, oma yritys.

Kuvauksen ja valaisun osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee kuvauksen ja valaistuksen toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä esimerkiksi televisiokuvaajana, inserttikuvaajana, uutiskuvaajana, B-kuvaajana, videokuvaajana, (elokuva)kamera-assistenttina, valaisevana kuvaajana, valaisijana tai kuvauspäällikkönä.

Työpaikat: Tv-studiot, televisioyhtiöt, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Mediatyön osaamisalalta tutkinnon suorittanut tekee sisällöllistä ja tuotantoteknistä työtä television uutis- ja ajankohtaisohjelmissa tai muissa mediatuotannoissa. Hän voi myös opettaa AV-viestintää ja antaa mediakasvatusta.

Työpaikat: Valtakunnalliset tai alueelliset televisioyhtiöt, nettitelevisiot, mobiilitelevisiot, media-alan tuotantoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Radiotyön osaamisalalta tutkinnon suorittanut tekee radioalalla toimituksellista ja ääniteknistä työtä esimerkiksi radiotoimittajana,

uutistoimittajana tai juontajana.

Työpaikat: Julkista yleisradiotoimintaa harjoittavat yhtiöt tai sen osat, esimerkiksi itsenäiset alueradiot, kaupalliset paikalliset radiot tai isojen radioyhtiöiden osastot tai toimitukset.

Tuotannon ja projektinballinnan osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee erilaisissa tuotannollisissa tehtävissä esimerkiksi kuvaus- tai tuotantosihteerinä, tuotantojärjestäjänä tai -suunnittelijana, kuvauspäällikkönä, teknisenä tuottajana tai projektipäällikkönä.

Työpaikat: Media-alan yritykset, mainostointimistot, lehtitalot, yrityksen tai julkisen hallinnon viestintäosastot.

Verkkoviestinnän osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee digitaalisen viestinnän suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä esimerkiksi käsikirjoittajana, konsepti-, käyttöliittymä- tai käytettävyyssuunnittelijana, www-suunnittelijana, -koostajana tai -tiedottajana, ohjelmoijana, mobiilisolvellus- tai äänisuunnittelijana, projektiassistenttina tai -koordinaattorina.

Työpaikat: Digitaalisen median sisältötuotannon yritykset, it-yritykset, ohjelmistoyritykset, mainostoimistot, lehtitalot, yritysten tai yhteisöjen viestintäosastot.

Äänityön osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee äänityön tekijänä esimerkiksi äänittämiseen sekä äänitteiden siirtoon, tallennukseen ja muokkaukseen liittyvissä

tehtävissä kiinteissä studiotiloissa tai siirrettävän äänentoisto- ja tallennuskaluston avulla.

Työpaikat: Ääni-, musiikki- tai tv-studiot, televisioyhtiöt, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Valokuvaajan ammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut hallitsee studio- ja miljöotyöskentelyn sekä digitaalisen työnkulun. Hän suunnittelee työnsä ja hyödyntää kaupallisia taitojaan toiminnassa. Valokuvaaja työskentelee erilaisissa valaistusoloissa, käyttää ammattitaitoisesti kuvauskalustoa ja hyödyntää visuaalisen ilmaisun keinoja erilaisissa kuvauskohteissa. Kuvaaja hallitsee myös kuvan tuomisen, käsittelyn, jakelun ja tulostuksen. Hän toimii sosiaalisesti ja vuorovaikutteisesti eri kielillä sekä kaupallistaa tuotteensa ja käyttää työssään atk-ohjelmia.

Työpaikat: Lehtitalot, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Audiovisuaalisen viestinnän erikoisammattitutkinto

Audiovisuaalisen viestinnän erikoisammattitutkinnon suorittanut työskentelee tilaaja- ja asiakaslähtöisesti AV-alalla suunnittelu- ja esimiespainotteisissa tai erityistä ja kattavaa ammattitaitoa edellyttävissä tehtävissä. Käsikirjoittamisen ja konseptisuunnittelun, ohjaamisen sekä virtualisoinnin osaamisalat ovat vain erikoisammattitutkinnoissa.

Editoinnin osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee AV-tuotannoissa kuvan

ja äänen jälkikäsitteilytehtävissä esimerkiksi elokuvanleikkaajana, pääeditoijana, värinmäärittelijänä tai äänen jälkikäsitteilyjänä.

Työpaikat: AV-jälkituotantoyhtiöt, televisioyhtiöt, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Julkaisugrafiikan osaamisalalta tutkinnon suorittanut osallistuu graafisen ilmiön suunnitteluun ja toteuttamiseen teknis-taiteellisena asiantuntijana, työnjohtajana tai muuna itsenäisesti suunnittelevana ja työskentelevänä ammattihenkilönä.

Työpaikat: Mainostoimistot, sähköisen tai painetun viestinnän yritykset ja yhteisöt, lehtitalot, kustantamot, elokuva-, televisio- tai monimediayritykset, yritysten tai yhteisöjen viestintäosastot.

Kuvauksen ja valaisun osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee kuvaukseen ja valaistukseen liittyvissä tehtävissä esimerkiksi elokuvaajana, pääkuvaajana, televisiokuvaajana tai valosuunnittelijana.

Työpaikat: Tv-studiot, televisioyhtiöt, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Käsikirjoittamisen ja konseptisuunnittelun osaamisalalta tutkinnon suorittanut tekee tuotannollista työtä esimerkiksi käsikirjoittajana, dramaturgina, konseptisuunnittelijana, copywriterinä tai script editorina.

Työpaikat: Digitaalisen media-alan yritykset, mainostoimistot, lehtitalot, yritysten tai julkisen hallinnon viestintäosastot.

Ohjauksen osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee tv-ohjelmien, reportaasien, mainoselokuvien, multimedian, äänimainosten sekä esittely- ja yritysvideoiden ohjaajana. Hän voi toimia myös monikamera- tai ulkotuotanto-ohjaajana.

Työpaikat: Digitaalisen media-alan yritys, mainostoimisto, lehtitalo, yrityksen tai julkisen hallinnon viestintäosastot.

Radiotyön osaamisalalta tutkinnon suorittanut toimii radioalalla toimituksellisessa tai ääniteknisessä esimiesasemassa.

Työpaikat: Julkista yleisradiotoimintaa harjoittavat yhtiöt tai niiden osat, esimerkiksi itsenäiset alueradiot, kaupalliset paikallisradiot tai isojen radioyhtiöiden osastot tai toimitukset.

Tuotannon ja projektinballinnan osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee erilaisissa tuotannollisissa tehtävissä esimerkiksi tuottajana, tuotantopäällikkönä, apulaisohjaajana, kuvauspäällikkönä, teknisenä tuottajana tai projektipäällikkönä.

Työpaikat: Digitaalisen media-alan yritykset, mainostoimistot, lehtitalot, yritysten tai julkisen hallinnon viestintäosastot.

Verkkoviestinnän osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee digitaalisen viestinnän suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä, joihin sisältyy myös projektinhallintaa ja johtamista.

Työpaikat: Digitaalisen median sisältötuotannon yritykset, it-yritykset, ohjelmistoyri-

tykset, mainostoimistot, lehtitalot, yritysten viestintäosastot tai julkinen hallinto.

Virtualisoinnin osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee kolmiulotteiseen tietokonegrafiikkaan pohjautuvissa tuotannoissa. Hän tekee kolmiulotteisia visualisointeja ja animointeja sekä suunnittelee ja toteuttaa visuaalisten erikoistehosteiden jälkituotantoja, vuorovaikutteista multimedialla ja virtuaali-maailmoja.

Työpaikat: Peliyritykset, mainostoimistot, digimediayritykset, animaatioyritykset, arkkitehtitoimistot.

Äänityön osaamisalalta tutkinnon suorittanut työskentelee itsenäisissä johtotehtävissä äänityön tekijänä. Hän toimii ääniryhmän esimiehenä, tekee äänisuunnittelua, tarjoaa

tilaajalle tai asiakkaalle äänitekniisiä ratkaisuja, äänittää tai siirtää, tallentaa ja muokkaa äänitteitä.

Työpaikat: Ääni-, musiikki- tai tv-studiot, televisioyhtiöt, teatterit, tuotantoyhtiöt, mainos- tai yritysvideoyhtiöt, kunnalliset mediapajat.

Valokuvaajan erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut työskentelee lehti-, luonto-, mainos- tai muotokuvaajana.

Lehtikuvaaja on kiinnostunut ajankohtaisista asioista ja on avoin uusille ideoille. Hän tuntee journalismia ja tiedostaa kuvien merkityksen tiedonvälityksessä. Lehtikuvaajana hän suunnittelee ja tuottaa myös kuvareportaaseja.

Työpaikat: Lehtitalot, oma yritys.

Luontokuvaaja tuntee luontoa ja hallitsee luonnossa liikkumisen. Hän toimii luontoa kunnioittaen ja tuottaa kuvakokonaisuuksia esim. maisema-, lähi-, kasvi-, eläin- tai vedenalaiskuvauksella.

Työpaikat: Oma yritys.

Mainoskuvaaja seuraa aikansa ilmiöitä ja työskentelee mainos- ja markkinointihenkilöinä. Hän käyttää laajasti valokuvausvälineistöä ja hallitsee esimerkiksi teollisuus-, ruoka-, lifestyle-, tuote-, muoti- tai interiöörikuvausten.

Työpaikat: Mainostoimistot, oma yritys.

Muotokuvaaja ottaa vaativia ja korkeatasoisia muotokuvia. Hän ottaa esimerkiksi hääkuvia, lapsikuvia tai perhekuvia.

Työpaikat: Valokuvaamot, oma yritys.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Ammatillisista perustutkinnoista sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Luonteva jatko-opintoväylä esim. ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on audiovisuaalisen viestinnän ammattikorkeakoulututkinto, medianomi (AMK) tai kuvataiteilija (AMK). Yliopistossa voi suorittaa esimerkiksi taiteen kandidaatin ja maisterin tutkinnot (Aalto-yliopisto/Taideteollinen korkeakoulu tai Lapin yliopisto, taiteen tiedekunta). Kuvataideakatemia on suomalainen kuvataiteen yliopisto, ja siellä voi suorittaa kuvataiteen kandidaatin ja maisterin tutkintoja. Koulutusohjelmat ovat kuvanveisto, maalaustaide, taidegrafiikka ja tila-aikataiteet. Tila-aikataiteessa voi valita seuraavista suuntautumisvaihtoehdoista: liikkuva kuva, paikka- ja tilannesidonnainen taide ja valokuvataide. Ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot antavat jatkokoulutusmahdollisuuden ammatillisen opettajan työtehtäviin.

TEATTERI JA TANSSI

Tanssi

Tanssialan tutkinnolla (ammattillinen perustutkinto) saavutetaan tanssijan työtehtävissä tarvittava osaaminen. Suomalaisista tanssijoista suurin osa työskentelee freelancereina. Tanssialan ammattilaiset työskentelevät myös esimerkiksi tanssiryhmissä, teattereissa, televisiossa, elokuva- ja viihdeteollisuudessa, opetustehtävissä, matkailualan yrityksissä sekä mainos- ja sirkusalalla. Viime vuosina tanssitaiteilijat ovat työskennelleet lisäksi esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla.

Tanssialan arvoja ovat päämäärätietoisuus, sitoutuminen ja vastuullisuus, johon kuuluu taito kantaa vastuuta oman kehon fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista, työryhmästä sekä omasta työstä ja sen jäljestä. Alan arvoihin kuuluu myös jatkuva kehittyminen työssä. Tanssialalla tanssijan työ on fyysisesti

kuormittavaa, mikä alalle aikovan tai alalla toimivan tulee ottaa huomioon.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Tanssialan perustutkinto

Perustutkinnossa on yksi koulutusohjelma: tanssijan koulutusohjelma/osaamisala.

Tutkintonimike:

- tanssija

Tanssialan perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen tanssijan ammattitaito, jota hän ylläpitää ja kehittää itsenäisesti. Hän on yhteistyökykyinen, joustava, luotettava ja oma-aloitteinen. Hän osaa ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella. Hän tuo esiin omat näkemyksensä ja sopeuttaa persoonallisen ilmaisunsa työstettävänä olevan teoksen maailmaan ja koreografin tai harjoittajan

näkemykseen. Tanssialan perustutkinnon suorittaneella on yhden tanssitekniikan ammattitaidon lisäksi perusvalmiudet myös muiden tanssitekniikoiden ja erilaisten esittämisen tyylien hallintaan. Hän soveltaa osaamistaan myös itselleen ennestään vieraisiin tanssin lajeihin ja tyyliin. Tutkintonimike on tanssija. Tanssija valmistee tanssiteoksia yhteistyössä muiden kanssa, harjoittelee itsenäisesti ja tanssii esityksissä. Hän toimii luovasti ja rakentavasti erilaisissa taiteellisissa ja käytännön tilanteissa. Hän on omatoiminen, yhteistyökykyinen, suvaitsevainen ja joustava.

Työpaikat: Tanssiryhmät, teatterit, oppilaitokset, televisio, elokuva- ja viihdeteollisuus, matkailu- ja mainosalan yritykset, sirkukset sekä erilaiset hoitolaitokset.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Ammatilliset perustutkinnot, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot tuottavat yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Luonteva jatko-opintoväylä esim. ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on tanssialan ammattikorkeakoulututkinto, tanssija ja tanssipedagogi (AMK). Yliopistossa voi suorittaa esimerkiksi tanssitaiteen kandidaatin tai tanssitaiteen maisterin tutkinnon. Ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot antavat jatkokoulutusmahdollisuuden ammatillisen opettajan työtehtäviin.

Teatteri

Teatterialalla ei ole erillistä omaa perustutkintoa. Teatterityöhön hakeutuu henkilöitä, jotka ovat suorittaneet aiemmin esimerkiksi käsi- ja taideteollisuusalan, viestintä- ja informaatiotieteiden tai muiden alojen (musiikki-, vaatetus-, tekstiili-, kauneudenhoito-, puusepän-, metalli-, verhoilu-, sisustus-, pintakäsittely-, rakennus- tai sähköalojen) ammatillisia perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkintoja tai -opintoja.

Teatterialan ammatti- ja erikoisammattitutkinnoilla saavutetaan tuotantotekniikan, lavasterakentamisen, pukujen valmistamisen, maskeerauksen ja nukketheaterin eri tehtävissä tarvittava osaaminen.

AMMATTITUTKINNOT

Teatterialan ammattitutkinto

Tuotantotekniikan suuntautumisalan tutkinnon suorittaneet toimivat järjestäjinä, kuiskaajina tai tarpeistonhoitajina. Esitystekniikan suuntautumisalan tutkinnon suorittaneet toimivat valoon, ääneen tai näyttämötekniikkaan liittyvissä tehtävissä. Lavasterakennuksen suuntautumisalan tutkinnon suorittaneet työstävät metallia, puuta tai suorittavat pintakäsittelyä. Pukujen valmistuksen suuntautumisalan tutkinnon suorittaneet valmistavat rooli- ja erikoisvaatteita sekä tukirakenteita ja tehosteita. Maskeerauksen suuntautumisalan tutkinnon suorittanut tekee roolimaskeerauksia ja tehostemaskeerauksia. Nukketheaterin suuntautumisalan tutkinnon suorittanut

valmistaa nukkeja ja näyttämön sekä luo esityksen.

Työpaikat: Tutkinnon suorittaneet voivat työskennellä teatterin ja muun ohjelmatuotannon tuotanto- ja teatteriteknisissä tehtävissä, teatterinukkien kanssa taiteen, kulttuurin, opetuksen ja taidekasvatuksen tehtävissä tai teatteri- ja muun estraditaiteen sekä media-alan maskeeraajan tehtävissä.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Teatterialan erikoisammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnon suorittaneella on alansa esimiestäidot ja projektiosaaminen. Esitystekniikan suuntautumisalan tutkinnon suorittanut suunnittelee ja valvoo valon, äänen tai näyttämöön liittyviä tehtäviä. Lavastuksen toteutuksen suuntautumisalan tutkinnon suorittanut suunnittelee lavastuksen, hoitaa valmistusprosessin ja organisoii rakentamista pystytyksestä purkamiseen ja varastointiin. Puvustuksen suuntautumisalan tutkinnon suorittanut tulkitsee pukuluonnoksia ja organisoii puvustuksen valmistuksen. Maskeerauksen suuntautumisalan tutkinnon suorittanut suunnittelee maskeeraukset, tekee työsuunnitelmat ja hinnoittelut sekä suorittaa monipuolisia tehoste- ja roolimaskeerauksia.

Työpaikat: Tutkinnon suorittaneet voivat työskennellä teatterin ja muun ohjelmatuo-

tannon tuotanto- ja teatteriteknisissä tehtävissä tai teatterinukkien kanssa taiteen, kulttuurin, opetuksen ja taidekasvatuksen tehtävissä tai teatteri- ja muun estraditaiteen sekä media-alan maskeeraajan tehtävissä.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Jatko-opintomahdollisuuksia teatterialalla on mm. kulttuurialan ammattikorkeakouluissa: medianomi (AMK), artonomi (AMK) ja muotoilija (AMK). Yliopisto-opintoja voi suorittaa mm. Teatterikorkeakoulussa, jossa on teatteritaiteen kandidaatin ja teatteritieteen maisterin tutkinnot (valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelma), sekä Taideteollisessa korkeakoulussa, jossa on taiteen maisterin ja taiteen kandidaatin tutkinnot (lavastustaiteen ja pukusuunnittelun koulutusohjelma ja elokuvataiteen koulutusohjelma: ohjaus, kuvaus, käsikirjoitus, leikkaus, tuotanto, äänitys ja äänisuunnittelu tai dokumenttielokuvaus). Lapin yliopiston taiteen tiedekunnassa voi suorittaa taiteen maisterin ja taiteen kandidaatin tutkinnot, joissa voi erikoistua audiovisuaaliseen mediakulttuuriin (visuaalisten ja audiovisuaalisten medioiden käyttö taiteellisissa, ilmaisullisissa ja viestinnällisissä tehtävissä, kuten videoilmaisussa ja multimediassa).

MUSIIKKI

Musiikkialan tutkinnoilla saavutetaan osaaminen musiikkialan tehtäviin. Alan työpaikkoja ovat muun muassa orkesterit, musiikkioppilaitokset, seurakunnat ja sotilassoittokunnat. Musiikkialan työpaikkoja tarjoavat myös yhtyeet ja ohjelmatoimistot. Suuri osa muusikoista työllistyy freelancereina, jotka tekevät työtä usealle työnantajalle lyhytkestoisissa työsuhteissa. Lisäksi musiikkialan ammattilaiset työllistyvät yrittäjinä. Musiikkialalla toimiville on tärkeää alalle omistautuminen ja yhteistyökyky. Alalla toimivilta edellytetään jokaisessa työvaiheessa työmenetelmien hallintaa, työvälineiden käyttötaitoa sekä esitettävän ohjelmiston taustan ja esitysympäristön käytäntöjen tuntemista sekä organisointi- ja vuorovaikutustaitoja.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Musiikkialan perustutkinto

Musiikkialan perustutkinnon suorittanut ilmaisee itseään selkeästi ja luottamusta herättäen, markkinoi osaamistaan ja suorittaa työtehtävät asiakkaan näkemykset huomioiden. Hän pyrkii työssään korkeaan laatuun ja esteettiseen vaikuttavuuteen. Tietoteknisten perustyökalujen lisäksi hän käyttää työtehtäviinsä liittyviä tietotekniikan erityissovelluksia.

Tutkintonimikkeet:

- muusikko
- musiikkiteknologi
- pianonvirittäjä

Muusikko esiintyy soittaen tai laulaen työtehtävien ja kokoonpanojen vaatimusten mukaisesti ja toimii vuorovaikutuksessa yleisön ja muiden esittäjien kanssa. Muusikko hoitaa instrumenttiaan ja arvioi sen huollon tarvetta.

Työpaikat: Sinfoniaorkesterit ja yhtyeet, seurakunnat, sotilassoittokunnat, ohjelmatoimistot, oma yritys.

Musiikkiteknologi suunnittelee, valmistaa ja toteuttaa projekteja studioissa tai äänentoiston työtehtävissä. Hän suunnittelee työtehtävän toteutuksen tilaajan ja muusikoiden toiveiden mukaisesti sekä hoitaa työtehtävän käytännön järjestelyt ammattialan yleisten sopimusten mukaisesti. Muusikkona toimiessaan hän soittaa tai laulaa työtehtävien ja kokoonpanojen vaatimusten mukaisesti.

Työpaikat: Yhtyeet, äänentoistoalan yritykset, studiot, ohjelmatoimistot, oma yritys.

Pianonvirittäjä huoltaa ja virittää pianoja. Pianonvirittäjä määrittää soittimen virityksen tilan ja valitsee oikeat työmenetelmät ja tekniikat, jotta soittimen viritystaso vastaa haluttua viritystyön jälkeen.

Työpaikat: Musiikki- tai pianonviritysalan yritykset, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Rytmimusiikkituotannon ammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut työskentelee joko ohjelmatuottajana, äänitetuottajana, ääniteknikkona tai lauluntekijä-tuottajana. Rytmimusiikkituotannolla tarkoitetaan toimintaa, jossa yhdistyvät rytmimusiikkiin ja sen esittämiseen, tallentamiseen ja jakeluun liittyvä tuottaminen. Rytmimusiikkituottaminen on lähinnä liiketoimintaa, jossa yhteisinä ammatillisina taitoina ovat kyky toimia ja ymmärtää musiikkialaa, työskennellä itsenäisesti, verkostoitua ja työllistyä.

Työpaikat: Rytmimusiikkituottaminen ohjelmatuottajana, äänitetuottajana, ääniteknikkona, lauluntekijänä; ohjelmatoimistot, studiot, klubit, musiikkialan erilaiset yritykset, oma yritys.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Ammatilliset perustutkinnot, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot tuottavat yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Luonteva jatko-opintoväylä musiikkialan ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on esimerkiksi musiikkialan ammattikorkeakoulututkinto, muusikko (AMK) tai musiikkipedagogi (AMK). Sibelius-Akatemiassa voi suorittaa musiikin kandidaatin tai maisterin tutkinnon. Ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot antavat jatkokoulutusmahdollisuuden ammatillisen opettajan työtehtäviin.

SIRKUS

Sirkusalan perustutkinnolla saavutetaan osaamista sirkusartistin eri tehtäviin. Tutkinnon suorittanut toimii joustavasti sirkusalan ammattilaisille tarjoutuvilla, jatkuvasti kehittyvillä esiintymisfoorumeilla soveltaen sirkusosaamistaan vaihtelevissa työelämän tilanteissa. Sirkusalalla tuotetaan sirkusteknisesti ja ilmaisullisesti laadukkaita elämyksiä. Alalla toimitaan sekä kansallisella että kansainvälisellä sirkuskentällä.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Sirkusalan perustutkinto

Perustutkinnossa on yksi koulutusohjelma: sirkusalan koulutusohjelma/osaamisala.

Tutkintonimike:

- sirkusartisti

Tutkinnon suorittanut sirkusartisti tuottaa sirkusteknisesti ja ilmaisullisesti laadukkaita elämyksiä. Hän suunnittelee ja toteuttaa vähintään kolmen minuutin pituisen sirkusnumeron ja hänellä on käsitys omasta kilpailukyvyystään sekä kansallisella että kansainvälisellä sirkuskentällä.

Työpaikat: Sirkusalalla toimitaan eri työtehtävissä toisen palveluksessa, tuotantotiimin jäsenenä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Jatko-opintomahdollisuuksia sirkusalalla löytyy esimerkiksi ammattikorkeakouluista, kulttuuri-alan opinnoista, kuten esittävästä taiteesta, sekä teatterikorkeakoulusta. Alan kansainvälisyyden vuoksi jatko-opintoihin voi hakeutua myös esimerkiksi Ruotsiin, Keski-Eurooppaan tai Kanadaan.

Lisätietoja:

www.oph.fi (ammattilliset tutkinnot)

www.koulutusnetti.fi

www.osaan.fi

www.edu.fi

www.ammattiosaaja.fi

www.ammattilinenkoulutus.com

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
040 348 7555
www.oph.fi